

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Vår dato: 12.12.2016
Deres dato: 20.09.2016

Vår referanse: 2008/564-118
Deres referanse: 16/3147-26

Vår saksbehandler:
Hilde Reine, tlf. 32 80 86 61

Høring - endringer i plan- og bygningsloven

Viser til deres brev av 20. september 2016 om høring av forslag til endringer i plan- og bygningsloven med høringsfrist 15. desember 2016.

Fylkesutvalget i Buskerud fylkeskommune har i møte 7. desember 2016 gjort vedtak om følgende høringsuttalelse til forslag til endringer.

1

Fylkesutvalget støtter at regionalt planforum gjøres obligatorisk for regional planmyndighet i plan- og bygningsloven § 5-3 første ledd.

2

Fylkesutvalget støtter at kommunene kan angi hensynssone for mineralressurser i kommunal planlegging i plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav c første ledd.

Vedlagt følger fylkeskommunens saksfremlegg med fylkesutvalges vedtak.

Med vennlig hilsen

Hilde Reine
teamleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Vår saksbehandler   Hilde Reine, tlf. 32 80 86 61
Vår referanse   2008/564-117

UTVALG	UTVALGSSAK	MØTEDATO
Fylkesutvalget	93/16	07.12.2016

Høring - endringer i plan- og bygningsloven

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår endringer i plan- og bygningsloven. Departementet foreslår å gjøre regionalt planforum obligatorisk og at hensynet til mineralressurser bedre kan ivaretas i planleggingen. Disse endringene er av regional interesse. Øvrige endringer gjelder byggesaksdelen og omhandles ikke i saken.

Forslag

1

Fylkesutvalget støtter at regionalt planforum gjøres obligatorisk for regional planmyndighet i plan- og bygningsloven § 5-3 første ledd.

2

Fylkesutvalget støtter at kommunene kan angi hensynssone for mineralressurser i kommunal planlegging i plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav c første ledd.

Behandling i Fylkesutvalget - 07.12.2016

Avstemming

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1

Fylkesutvalget støtter at regionalt planforum gjøres obligatorisk for regional planmyndighet i plan- og bygningsloven § 5-3 første ledd.

2

Fylkesutvalget støtter at kommunene kan angi hensynssone for mineralressurser i kommunal planlegging i plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav c første ledd.

Buskerud fylkeskommune
Georg N. Smedhus
fylkesrådmann

Bakgrunn for saken

Kommunal- og moderniseringsdepartementet følger opp Regjeringens mål om å forenkle planprosessene for å legge bedre til rette for boligbygging og nærings- og samfunnsutvikling. Departementet har allerede fremmet en lovproposisjon Prop-149 L (2015-2016) med forslag til endringer i plan- og bygningsloven til Stortinget. Det tas sikte på at lovendringene trer i kraft våren 2017. Fylkesutvalget behandlet høringsuttalelse til denne lovendringen i møte 25. november i sak PS 106/15.

Departementet legger til grunn at kravene til effektiv og rask planlegging er høye, og ressursene til planlegging knappe. For å kunne effektivisere planleggingen, er det viktig at alle aktører med roller i planprosesser raskt kan sette seg inn i lover, forskrifter og retningslinjer, samtidig som de også har lett tilgang til veiledning og beste praksis. Departementet signaliserer at de i det videre forenklingsarbeidet vil, foruten å se på behovet for ytterligere lov- og forskriftsendringer, ha fokus på:

- at tilgjengelig veiledning er oppdatert, korrekt og brukervennlig innrettet
- kompetansetiltak og tilrettelegging av informasjonssystemer for lett tilgang til kunnskap, plandata, regelverk, veiledning og statistikk til kommunene
- IKT-satsing for mer effektive planprosesser

Departementet har initiert og finansiert et forskningsprosjekt under Forskningsrådets DEMOSREG-program som vil studere hvordan plandelen av plan- og bygningsloven fungerer i praksis og hvordan den er samordnet med andre lover. Evalueringsarbeidet vil gi kunnskap om ytterligere forbedringsbehov i regelverk, veiledning og planpraksis. Forskningsprosjektet ferdigstilles i 2018.

Departementet har vurdert at det nå er hensiktsmessig å foreta noen justeringer av plan- og bygningsloven. Denne saken omhandler endringsforslag som vurderes å ha en regional interesse. Øvrige endringsforslag er i hovedsak gjelder byggesaksdelen, samt håndhevings- og gebyrreglene.

Endringsforslagene som er av regional interesse er:

- Innføre obligatoriske krav til regionalt planforum.

- Ta inn mineralressurser som hensynssone.

Obligatorisk krav om regionalt planforum

Av plan- og bygningsloven § 5-3 første ledd fremgår det at det i hver region *bør* være et regionalt planforum. Det er i dag ingen plikt til å etablere et slikt forum, men det ligger en sterk oppfordring i loven om å gjøre det.

Departementet har i rundskriv *H-2/14 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven*, framhevet at regionalt planforum skal bidra til tidlig avklaring av uenighet, raskere avgjørelser, bedre samordning av interesser og redusert konfliktnivå. Fylkesmannen har særlig ansvar for å samarbeide med fylkeskommunen og bidra til slik samordning.

Departementets evaluering av regionalt planforum viser at alle fylkeskommuner har etablert regionalt planforum og at dette oppfattes som en nyttig arena av alle aktørene som deltar. Det er av stor betydning at aktørene samles i planleggingen, og at planforum bidrar til å hindre innsigelser ved at nasjonale mål og hensyn blir klargjort tidlig i planprosessen.

Departementet mener det betinger at aktørene avsetter tilstrekkelige ressurser til planforum for det kan ha en viktig og konstruktiv rolle i planprosessene. Hvordan fylkeskommunen prioriterer planforumet ledelsesmessig har betydning for arenaens legitimitet og autoritet. Fylkeskommunen og statsetatene må være representert på et nivå som gir mulighet for å gi tydelige tilbakemeldinger på kommunenes problemstillinger, også de av konfliktpreget karakter.

Fylkeskommunen må være tydelig i formidlingen av hvilke type saker som ønskes drøftet på planforum, og prioritere tiden til kommuneplaner, regionale planer og komplekse reguleringsplaner. Kommunene og regionene på sin side må i størst mulig grad synliggjøre utfordringer, fokusområder og eventuelle konfliktområder for å få konkrete tilbakemeldinger i planforum.

Departementet mener regionalt planforum bør brukes gjennom hele planprosessen da det kan komme opp problemstillinger i hele planforløpet, fram mot endelig politisk vedtak, som det kan være behov for å drøfte med flere aktører. Dersom konfliktpotensialet kommer frem i en tidlig fase er det større muligheter for å unngå innsigelser og det anbefales at planforslag drøftes i planforum før offentlig ettersyn.

Evalueringen viser at det ikke er ønskelig med en statlig detaljstyring av planforum gjennom lov og forskrift. Departementet mener allikevel at regionalt planforum bør være en fast arena for nødvendig dialog i planprosessene og foreslår derfor at regionalt planforum skal være obligatorisk i hver region.

Mineralressurser som hensynssone

Kommunen kan angi hensynssoner i kommuneplanens arealdel, med særlige hensyn til landbruk, reindrift, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse (pbl § 11-8 tredje ledd bokstav c første ledd). Med unntak for randsonen til nasjonalparker og landskapsvernområder, kan det ikke gis bestemmelser til sonen, bare retningslinjer.

Hensynssoner er et virkemiddel som kommer i tillegg til å angi arealformål. Hensikten med hensynssoner er å vise viktige hensyn og interesser som må ivaretas, uavhengig av arealformål, eller til båndlegging i medhold av plan- og bygningsloven eller andre lover, for eksempel til drikkevann. Hensynssoner kan også angi krav om felles planlegging for flere områder, eller områder der gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde.

Hensynssonene vil ofte være knyttet til angivelse av nasjonale og viktige regionale hensyn som skal ivaretas i planleggingen. En av hensiktene med hensynssoner er å unngå arealdisponeringer som vil vanskeliggjøre framtidig arealbruk eller ressursdisponering. Kommunene må gjøre en vurdering av hvor det er aktuelt å bruke virkemiddelet hensynssone.

Departementet mener det er et behov for at kommunene kan synliggjøre mineralressurser som kan være aktuelle for framtidig utvinning. Hensikten er å unngå utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser. Departementet foreslår derfor å innføre en hensynssone der det skal tas særlig hensyn til mineralressurser. En slik angivelse betyr ikke at det er tatt stilling til framtidig utvinning, men den vil sikre at det tas hensyn til eventuell framtidig utvinning ved behandling av planer og enkeltsaker. En eventuell framtidig utvinning av mineralressursene må avklares gjennom kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, med tilhørende konsekvensutredning.

Kommunen kan gi retningslinjer som bidrar til at området ikke kan utnyttes på en måte som ødelegger for råstoffutvinning ved at retningslinjene således fremmer næringsvirksomhet ved å sikre at arealutnyttelsen som skjer i området ikke hindrer senere utvinning av mineraler. Retningslinjer er imidlertid ikke en avslagsgrunn ved behandling av byggesaker, der tiltaket er i tråd med arealformålet.

Vurdering

Om obligatorisk krav til regionalt planforum

Fylkestinget vedtok i møte 27. august 2014 i sak PS 50/14 å styrke regionalt planforum slik at planforum legger til rette for og bidrar til god plandialog mellom kommunene, fylkeskommunen og statlige etater. Fylkeskommunen samarbeider med fylkesmannen og statlige fagmyndigheter for å styrke regionalt planforum. Fylkeskommunen er opptatt av at kommunene opplever at det gir merverdi å løfte planarbeid til planforumet. Flere kommuner i fylket bruker nå regionalt planforum og planforum brukes i flere faser av planarbeidene.

Fylkesrådmannen vurderer at fylkeskommunens økte innsats har forbedret regionalt planforum som arena for planprosesser i fylket. Fylkeskommunen har avstemt fylkesmannens og statlige etaters forventninger til fylkeskommunens organisering og gjennomføring. Dette har medført at fylkeskommunen har gjort forbedringer i bl.a. møteledelse og rutiner for gjennomføring. Veiledning og dialog med kommunene om regionalt planforum er også økt. Fylkeskommunen prioriterer fortsatt ytterligere styrking av planforum.

Om mineralressurser som hensynssone

I *Strategiplan 2013-2016 geologisk samarbeidsprogram Buskerud-Vestfold-Telemark fylkeskommuner* vedtatt av fylkestinget i møte 18. september 2012 i sak PS 81/12 er det nedfelt strategi om at «Som regional utviklingsaktør og planmyndighet argumenterer fylkeskommunene for å justere PBL slik at

kjente geologiske ressurser som ikke er i drift kan bli tatt inn som hensynssoner i alle kommuners arealplaner» (pkt. 1.1.5).

Fylkesrådmannen vurderer at departementets endringsforslag bedrer forvaltningen av viktige mineralressurser i et langsiktig perspektiv. Fylkesrådmannen støtter departementets vurdering om at kommunene kan gi retningslinjer slik at arealer ikke kan utnyttes på en måte som ødelegger for fremtidig råstoffutvinning. Dette fremmer næringsvirksomhet og sikrer at arealutnyttelsen ikke hindrer senere utvinning. Slike retningslinjer må omhandle type mineralressurs, en viktighetsklassifisering (internasjonal, nasjonal, regional ressurs), samt at den beskriver om en eventuell utnyttelse må sees i et langsiktig perspektiv.

Fylkesrådmannen vurderer at for å ytterligere styrke muligheten til å kunne foreta en forsvarlig, langsiktig forvaltning av mineralressurser og for å redusere konfliktnivået rundt drift av slike ressurser bør kartlegging av mineralressurser komme så tidlig som mulig inn i planlegging av veier og infrastruktur og i saker om områdevern /frivillig skogvern. Mange viktige mineralressurser i Norge er ikke kjent eller svært mangelfullt kartlagt. For å hindre nedbygging av viktige mineralressurser må disse gjøres kjent/ kartlagt så tidlig som mulig slik at disse ressursene kan bli behandlet på linje med andre hensyn. Det er en utfordring for forvaltningen av mineralressursene at det er et manglende kunnskapsgrunnlag og at temaet kommer sent inn i planprosessene.

Konklusjon

Regionalt planforum er etablert som arena for dialog om planprosessene i fylket og fylkeskommunen som regionalt planmyndighet følger allerede opp formålet i ordlyden i dagens lov. Obligatorisk planforum vil i praksis ikke medføre endringer for fylkeskommunen. Fylkesrådmannen har forståelse for at departementet foreslår at regionalt planforum gjøres obligatorisk på grunn av formålet med planforumet i planprosessene.

Fylkesrådmannen vurderer at det er hensiktsmessig at kommunene kan synliggjøre mineralressurser som hensynssone for å sikre en fremtidig utvinning og unngå utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser.

Fylkesrådmannen anbefaler fylkesutvalget å støtte departementets forslag til endringer.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)